

WYTYCZNE DO REALIZACJI PROGRAMU UCZCZENIA STULECIA ODZYSKANIA NIEPODLEGŁOŚCI POLSKI 2017 – 2020

Naczelnictwo ZHP wprowadza trzyletni program okolicznościowy z okazji obchodów stulecia odzyskania niepodległości Polski. Program obejmujący lata 2017-2020 jest przeznaczony dla wszystkich jednostek Związku Harcerstwa Polskiego. Główne Kwatery rozpracują programy i dostosują do potrzeb jednostek wszystkich szczebli w pracy rocznej i akcji letniej.

Założenie. Program jest oparty na konsekwentnym doskonaleniu się w służbie Bogu, Polsce i bliźnim. Ma na celu zmobilizowanie młodzieży i starszyny do tworzenia pozytywnego wizerunku Polski i Polaków tu, gdzie mieszkamy i teraz, przez własną pracę i postawę, biorąc za wzór i inspirację tych, którzy sto lat temu wywalczyli niepodległość Ojczyzny.

Hasło ogólne. „Ojczyzno moja, żyj!” wg pieśni z okresu powstania wielkopolskiego 1918/19, oznacza, że przyznajemy się do polskości, chcemy pracować dla dobra Polski teraz i w przyszłości, i opowiadamy ludziom o pięknie Polski.

Czas trwania programu. Od 15 sierpnia 2017 do 15 sierpnia 2020, czyli rozpoczynamy w dniu 97 rocznicy zwycięskiej Bitwy Warszawskiej, która zmusiła wojska bolszewickie do odwrotu i umożliwiła odrodzenie niepodległego państwa polskiego, a kończymy w setną rocznicę tego wydarzenia. Dzień ten jest obchodzony jako Święto Żołnierza.

Sprawności „Stulecia Niepodległości”. Główne Kwatery opracują sprawności okolicznościowe na różnych poziomach dla zuchów, harcerek/harcerzy, młodzieży wędrowniczej. Wymagania winny uwzględniać: (a) podstawową wiedzę historyczną z okresu walk o niepodległość i początków niepodległego państwa polskiego; (b) wykazanie się zdobytą wiedzą; (c) udział w okolicznościowych obchodach. Sprawności można będzie zdobywać indywidualnie podczas całego okresu 2017-2020, a Poszczególne jednostki mogą włączyć zdobywanie sprawności do programu rocznego.

Konkurs piosenki. Ogłaszamy konkurs na harcerską piosenkę roku stulecia niepodległości 2018.

Program

Podczas tych trzech lat, kontynuujemy normalną pracę harcerską, prowadzimy zbiórki, werbujemy nowych uczestników także spośród nowej Polonii, przygotowujemy się do stopni, zdobywamy sprawności, organizujemy wycieczki, wędrowki, biwaki, obozy, kolonie, bierzemy udział w życiu miejscowej wspólnoty polskiej. Tematy historyczne i wyzwania związane z programem stulecia niepodległości przewijają się przez nasze gry, ćwiczenia, harce i ogniska, nadając im szczególny charakter.

ROK I: 2017-18. W pierwszym roku przygotowujemy się do uczczenia wydarzeń z przed stu lat. Tło historyczne okresu końca zaborów, wybuchu I Wojny Światowej i pierwszych walk o niepodległość towarzyszy zbiórkom i akcji letniej aż do uroczystości 11 listopada 2018r. Uwagę skupiamy na ćwiczeniu tężyzny fizycznej, intelektualnej i moralnej; doskonalimy się w stałej gotowości do służby.

- **Hasło roku:** „Ramię pręż! Słabość krusz! Ducha tęż!” wzięte z refrenu hymnu harcerskiego wskazuje kierunek świadomej pracy nad sobą. Nawiązuje do trzech organizacji, które miały wpływ na powstanie ruchu harcerskiego: Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół”, Organizacja Młodzieży Niepodległościowej „Zarzewie”, i Stowarzyszenia etyczno-moralnego „Eleusis”.
- **Wyzwanie:**
 - Ramię pręż – to zdrowe ciało: gimnastyka, ruch, sprawność fizyczna, zajęcia na świeżym powietrzu, higiena, zdrowa żywność, dobra dieta, unikanie substancji które niszczą ciało.
 - Słabość krusz – to zdrowy umysł: samokształcenie, rozwój intelektualny, lektura, wykłady, dyskusje, gry i ćwiczenia w zakresie wiedzy.
 - Ducha tęż – to zdrowy duch: postępowanie zgodne z wiarą, wyrabianie cnoty, asceza, abstynencja, unikanie tego co oddala nas od dobra albo szkodzi nam i innym, dobre uczynki.
- **Cytat:** Marszałek Józef Piłsudski do harcerzy, 1921r. „*Harcerze! Już w latach niewoli przygotowawaliście się do służby Ojczyźnie.*” Niech nam przypomina, że „Czuwaj!” oznacza, że stale ćwiczymy się, aby w chwili potrzeby stanąć gotowym do pomocy i poświęcenia dla innych.
- **Piosenka:** „Idą skauci”. „*My idziemy w zórz świtanie tam, gdzie Polski zmartwychwstanie.*”

ROK II: 2018-2019. W drugim roku staramy się sumiennie pełnić służbę z tym samym przekonaniem, jak w chwili składania Przyrzeczenia. Kontynuujemy pracę nad sobą. Świadczymy naszą działalnością, że warto się zapisać do gromady, drużyny lub kręgu. Przyciągamy do naszych jednostek osoby, które widzą, że tu się dzieje coś pozytywnego i chcą brać w tym udział. Historyczne wydarzenia: zjednoczenie ruchu harcerskiego w jeden Związek Harcerstwa Polskiego Walki o Lwów, powrót Piłsudskiego, podpisania Traktatu Wersalskiego podpowiadają tematykę ćwiczeń i zajęć.

- **Hasło roku.** „Przyrzeczenie jest siłą!” wzięte z obrzędu Przyrzeczenia z *Księgi Jaszczurki* wskazuje, że konsekwencją Przyrzeczenia jest podjęcie służby. Siła pochodzi z wiary w cel nadrzędny, z dobrej woli, z wysiłku, z odwagi i ze wspólnej służby: pełnego zaangażowania w pracę gromady, zastępu, drużyny czy kręgu, a przede wszystkim grona instruktorskiego. Wymaga to czynu, świadomego i konkretnego, połączonego z odpowiedzialnością za jego skutki.
- **Wyzwanie.**
 - Służba Bogu – to stała obecność Boga w izbie harcerskiej i na zbiórkach; wspólne chwalenie Boga modlitwą i śpiewem; współpraca z kapelanami harcerskim; kształtowanie sumienia; polecenie Bogu wspólnych poczynań i intencji.
 - Służba Polsce – to przyznawanie się do polskości; kontakt z Krajem; pielęgnowanie języka, tradycji, kultury, wiedzy o Polsce (czasy historyczne i współczesne) – aby móc lepiej opowiadać innym o Polsce, szerzyć dobre imię Polski i przyczyniać się do pomyślności naszej Ojczyzny.
 - Służba bliźnim – to dobre uczynki indywidualne i zbiorowe poczynając od najbliższych nam osób, rodziny, jednostki harcerskiej, szkoły, miejsca pracy czy zamieszkania oraz całego świata; poznawanie potrzeb i świadoma pomoc tym, którzy są w potrzebie z jakiegokolwiek powodu.
- **Cytat.** Kapelan Wojskowy Świąteczki o harcerzach, 1921r. „*Sprowadzili oni Prawo Harcerskie do rowów strzeleckich.*” Niech uświadamia nam, że gdziekolwiek się znajdujemy – w szkole, w domu, w miejscu pracy czy wypoczynku – tam też żyjemy w zgodzie z naszym prawem.
- **Piosenka.** „Harcerskie Gaudeamus”. „*A za hasło weźmiesz czyn i wnet będziesz inny*”

ROK III: 2019-2020. W trzecim roku chcemy podkreślić wychowanie do odpowiedzialności bo tacy właśnie ludzie będą potrzebni naszej Ojczyźnie w przyszłości. Muszą przyczynić się do budowania świata pokoju, sprawiedliwości społecznej i dobrobytu, a w nim Polski, Ojczyzny naszych marzeń, cieszącej się szacunkiem wśród narodów świata. Chcąc walczyć o „jakość polskości” musimy jako instruktorzy sami utrzymać najwyższy poziom ideowości w pracy wychowawczej i tę jakość przekazywać następnym pokoleniom. Budując na tym, co jednostki już osiągnęły, chwalimy dobrą pracę, korygujemy błędy, wyznaczamy kolejne zadania i cele. Zwiększamy stany, konsolidujemy lub rozwijamy podjęte inicjatywy we współpracy z innymi polskimi lub miejscowymi organizacjami społecznymi. Inspiracją do gier, ćwiczeń i gawęd niech będą główne wydarzenia historyczne roku 1919-20: powstania i plebiscyty śląskie, zaślubiny Polski z morzem i zwycięska bitwa warszawska.

- **Hasło roku.** „I z raz obranej już drogi moc żadna nie zepchnie nas.” Niech nam przypomina, że harcerska służba kieruje nas na drogę odpowiedzialności jako człowiek i obywatel i, że ciężar tej odpowiedzialności jest lżejszy gdyż niesiemy go wspólnie z siostrami i braćmi harcerzami.
- **Wyzwanie.**
 - Odpowiedzialność ideowa – to stałe i świadome życie „po harcersku”, rewidowanie swojego postępowania i swoich intencji w świetle Prawa harcerskiego, zdolność do przeproszenia i wybaczenia, staranie się pomimo ludzkiej słabości „być coraz lepszym” zuchem, harcerką/harcerczem, instruktorką/instruktorem.
 - Odpowiedzialność obywatelska – to interesowanie się tym, co się dzieje w Polsce, w kraju zamieszkania i w świecie, poszerzanie wiedzy, rozwijanie zdolności, angażowanie się w dobre i pożyteczne inicjatywy, działanie na rzecz pojednania, sprawiedliwości, obrona prawdy i innych wartości.
 - Odpowiedzialność za człowieka – to życzliwość dla ludzi wszystkich ras i kondycji społecznej, wrażliwość na potrzeby innych, spostrzegawczość i gotowość do pomocy w potrzebie, dobre uczynki indywidualne i zbiorowe, zaangażowanie w wolontariat i w dzieła dobroczynne.
- **Cytat.** „Harcerstwo to młoda Polska. My chcemy w mądrej pracy urzeczywistnić wielkość narodu i potęgę państwa (...) mieć wolę tworzenia samodzielnych wartości i dorzucania ich do ogólnej skarbnicy kultury.” Dr. Michał Grażyński, *Harcerstwo jako awangarda młodej Polski* 1933r. lub „Najważniejszą rzeczą w życiu jest świadomość spełnienia obowiązku” (Ignacy Paderewski)
- **Piosenka.** „Harcerski Krzyż” „*Idziemy w życie bez trwogi*”

Rok	Hasło	Wyzwanie	Cytat	Piosenka
I 2017- 18	„Ramię pręż! Słabość krusz! Ducha też!”	Zdrowe ciało Zdrowy umysł Zdrowy duch	„Harcerze! Już w latach niewoli przygotowywaliście się do służby Ojczyźnie.” <i>Józef Piłsudski</i>	<u>Idą skauci</u> „My idziemy w zórz świtanie, Tam gdzie Polski zmartwychwstanie”
II 2018- 19	„Przyrzeczenie jest siłą!”	Służba Bogu Służba Polsce Służba bliźnim	„Sprowadzili oni prawo harcerskie do rowów strzeleckich” <i>Ks. Kapelan Święcicki</i>	<u>Harcerskie Gaudeamus</u> „A za hasło weźmiesz czyn i wnet będziesz inny”
III 2019- 20	„I z raz obranej już drogi moc żadna nie zepchnie nas”	Odpowiedzialność ideowa Odpowiedzialność obywatelska Odpowiedzialność za człowieka	„Najważniejszą rzeczą w życiu jest świadomość spełnienia obowiązku” <i>Ignacy Paderewski</i>	<u>Konkurs</u> Nowa harcerska piosenka roku stulecia odzyskania niepodległości

REGULAMIN ODZNAKI STULECIA NIEPODLEGŁOŚCI

1. Odznaka przysługuje wszystkim uczestnikom i członkom Związku, którzy wezmą udział w trzyletnim programie obchodów Stulecia Odzyskania Niepodległości zgodnie z wymaganiami ogłoszonymi przez Główne Kwatery Harcerek, Harcerzy i Starszego Harcerstwa w ramach ogólnych wyzwań i haseł ogłoszonych niniejszym rozkazem przez Naczelnictwo ZHP.

2. Odznaka składa się z trzech części. W każdym roku zdobywa się kolejną część odznaki, która „powstaje” w miarę kolejnych lat pracy tworząc zwartą całość. Zdobyte części przenosi się z jednej gałęzi do następnej np. zuch, który zdobył pierwszą część w gromadzie, następne części zdobywa w drużynie. Skompletowanie odznaki winno być dążeniem wszystkich od skrzata do instruktorek i instruktorów. Ponieważ części odznaki wiążą się z obchodami danego roku, nie będzie możliwości „dorobienia” sobie brakujących części, ale każda część będzie stanowić wartościową odznakę samą w sobie.

3. Poszczególne części odznaki odnoszą się do roku pracy harcerskiej w jednostce, której szczytowym punktem winien być udział harcerstwa w miejscowych uroczystościach upamiętniających najważniejsze wydarzenia historyczne.

- Symbolem pierwszego roku 2017-18 jest orzeł w koronie, godło niepodległej Rzeczypospolitej Polskiej i data 11 listopada 1918, dzień, w którym nastąpiło powszechne zawieszenie broni po I Wojnie Światowej, a ponadto dzień, w którym Polska odzyskała niepodległość.
- Symbolem drugiego roku 2018-19 jest złote pióro z orłem białym. Tym piórem pierwszy premier niepodległej Rzeczypospolitej podpisał Traktat Wersalski, który formalnie zatwierdził ustanie działań wojennych i uznał odrodzenie Państwa Polskiego. Traktat ten podpisano w dniu 26 czerwca 1919.
- Symbolem trzeciego roku 2019-20 jest II Rzeczypospolita Polska w granicach wywalczonych przez wojska polskie po odparciu wojska Rosji Sowieckiej w dniu zwycięskiej Bitwy Warszawskiej 15 sierpnia 1920.

4. Odznakę według powyższego wzoru - 3 kwadraty o wymiarach 3 cm x 3 cm - nosi się nad prawą kieszenią munduru.

5. Odznakę nosi się do końca grudnia 2021 r.